

Gemaal en boezemkanaal Hardinxveld-Giessendam

De voorkeurslocatie

7 maart 2022

De Parel – Hardinxveld-Giessendam

Informatiebijeenkomst

Doel van de bijeenkomst:

- We informeren u over de voorkeur van het boezemtracé en de gemaallocatie
- We informeren u over de ter inzage procedure
- We geven u een doorkijk naar de vervolgfase: de planuitwerking
- We beantwoorden uw vragen hierover: plenair en aan de tafels

Opzet

19.30 Deel 1 – presentatie

20.15 Deel 2 – plenair vragen stellen

20.45 Korte pauze

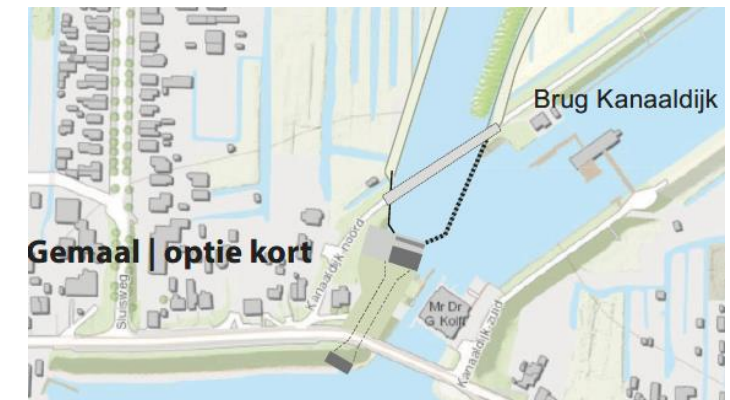
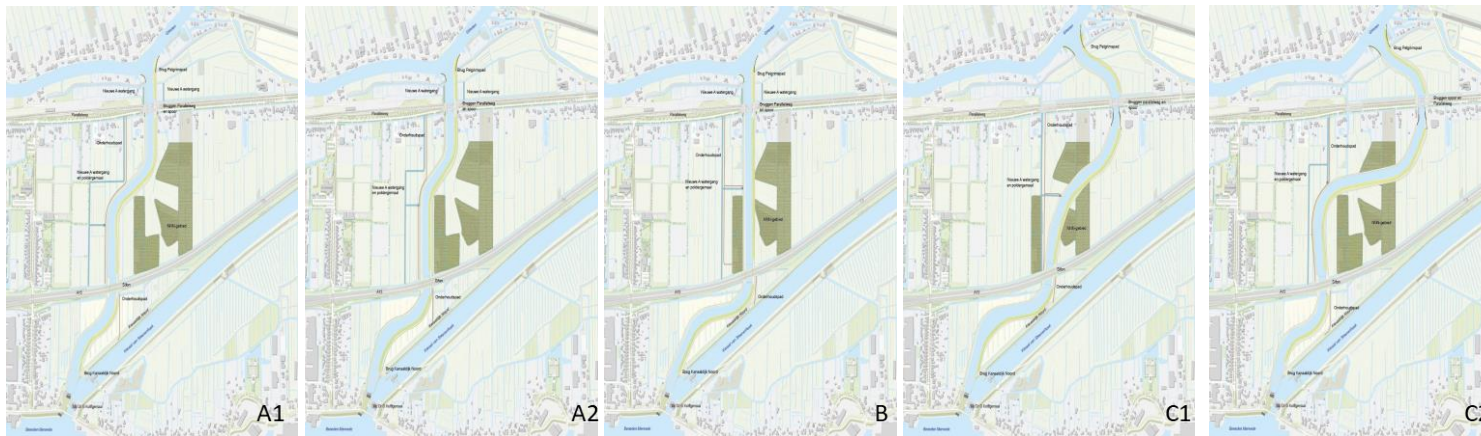
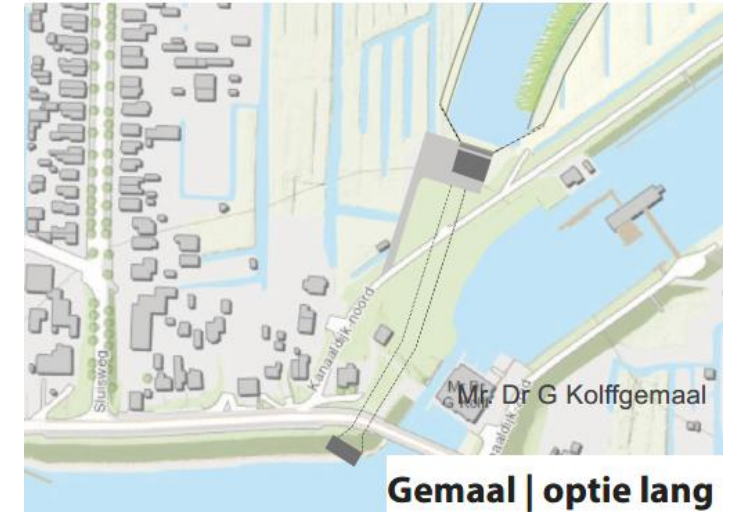
20.50 – 21.15 langs de schetsontwerpen op de tafels

Onderwerpen

1. Opgave
2. De alternatieven en beoordeling
3. Voorkeurstracé en voorkeurslocatie boezemgemaal
4. Ter inzage procedure
5. Doorkijk naar het vervolg

2 De alternatieven

- 3 hoofdalternatieven van het boezemtracé: A, B en C (2 varianten bij A en C)
- 2 gemaallocaties: 'kort' en 'lang'
- Alle 3 de boezemtracés kunnen aansluiten op de 2 gemaallocaties

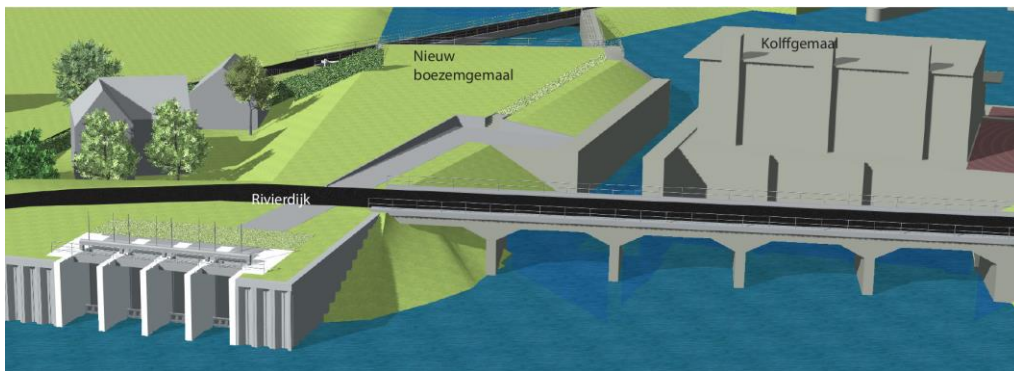
2 De alternatieven

- 3 hoofdalternatieven van het boezemtracé: A, B en C (*2 varianten bij A en C*)
- 2 gemaallocaties: 'kort' en 'lang'
- Alle 3 de boezemtracés kunnen aansluiten op de 2 gemaallocaties

3 De alternatieven | gemaal

Alt. Kort (naast Kolffgemaal)

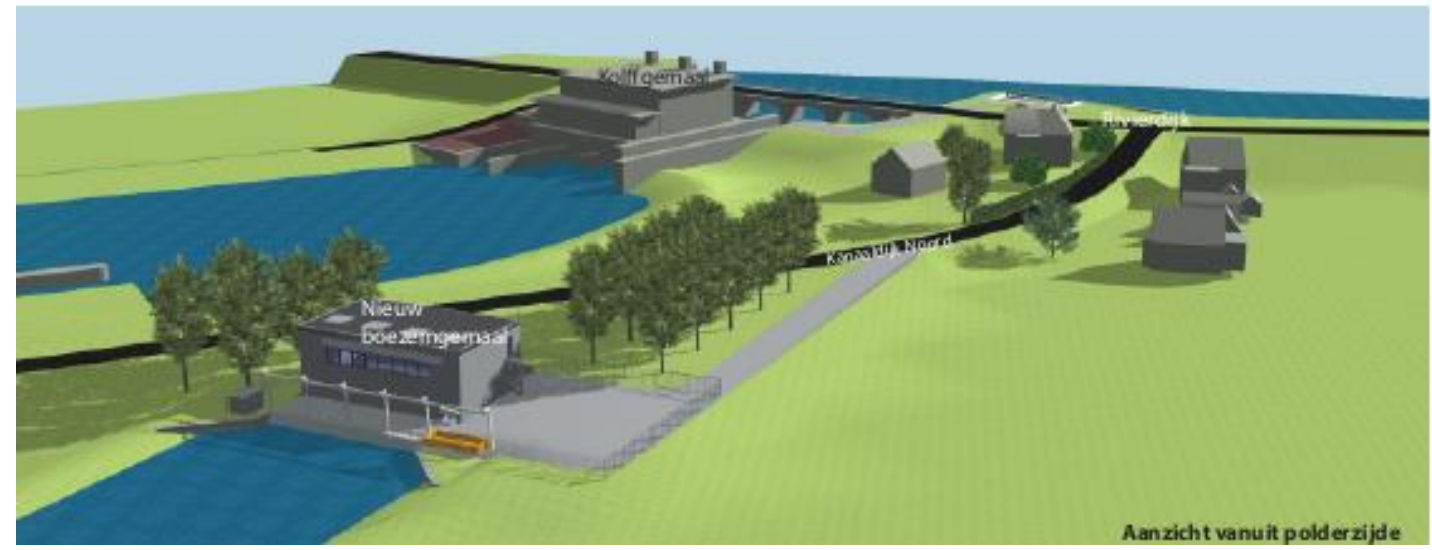
- Gemaal naast Kolffgemaal, groen ingepast in primaire kering. Gepositioneerd nabij brugwachterswoning, dichtbij de monumenten; Kolffgemaal, brugwachterswoning en voormalige stoomgemaal
- Persleidingen door restanten oude Waaiersluis en onder Rivierdijk door
- Brug Kanaaldijk Noord
- Hoogwaterveilig
- Vispasseerbaar

3 De alternatieven | gemaal

Alt. Lang (ten noorden van Kanaaldijk)

- Gemaal ten noorden van Kanaaldijk Noord, gepositioneerd in het landelijk gebied, op enige afstand van bebouwing en op enige afstand van de monumenten; Kolffgemaal, brugwachterswoning en voormalige stoomgemaal
- Persleidingen onder Kanaaldijk, door restanten oude Waaiersluis en onder Rivierdijk door.
- Vispassage via Kanaal van Steenenhoek of anders
- Hoogwaterveilig

3 Beoordeling - criteria

- Beoordelingscriteria conform eerdere beoordelingskader uit het Milieu Effect Rapport Fase 1, aangevuld met vastgestelde 'Inpassingsvisie Ruimtelijke Kwaliteit'

Technische uitvoerbaarheid	1	Technisch risicoprofiel
	2	Beheer en onderhoud
Natuur	3	Natuur/NNN
	4	N2000
	5	WNB Soorten
	6	Weidevogelgebied
	7	Houtopstanden
Water	8	Waterkwaliteit en KRW
	9	Oppervlaktewater
	10	Grondwater en kwel
Bodem	11	Bodemkwaliteit
Landschap en cultuurhistorie, Aardkundige waaren, Archeologie en Ruimtelijke kwaliteit	12	Landschap
	13	Cultuurhistorie
	14	Aardkundige waarde
	15	Archeologie
	16	Ruimtelijke kwaliteit
Gebruiksfuncties	17	landbouw
	18	Wonen/woonkwaliteit
	19	bedrijven
	20	recreatie
Hinder	21	hinder in realisatiefase
	22	hinder in de gebruiksfase
Mobiliteit	23	Bereikbaarheid/verkeersveiligheid
Duurzaamheid	24	materialen/grond/energieverbruik
Draagvlak	25	Draagvlak bewoners
	26	Draagvlak overheden
Kosten	27	Aanlegkosten
	28	Beheer en onderhoudskosten

3 Samenvatting beoordeling – gemaal

Onderscheidende thema's

Thema's en criteria			Kort	Lang	Toelichting
Technische uitvoerbaarheid	1	Technisch risicoprofiel	-	0/-	De diepte van de bouwput voor het gemaal nabij de primaire waterkering/aanwezige bebouwing (brugwachterswoning en sluis naast Kolffgemaal) en de diepte van de boezem dicht bij de rivier maakt het risico op schade en extra maatregelen tegen bodemopbarsting bij alternatief Kort groter dan bij alternatief Lang.
	2	Beheer en onderhoud	0	0/-	Inspectie van de persleiding (circa 1 keer per 10 jaar) vergt bij alternatief Lang meer inspanning. Bij de hoogwaterveilige variant heeft alternatief Kort een betere bereikbaarheid bij inundatie van de Alblasserwaard. Alternatief Kort biedt mogelijkheden voor een meekoppelkans: het aansluiten van de inlaatpompen van het Kolffgemaal op de voeding van het nieuwe boezemgemaal. De afstand tussen het alternatief Lang en het Kolffgemaal is hiervoor te groot.
Landschap en cultuurhistorie, Archeologie en Ruimtelijke kwaliteit	11	Landschap en cultuurhistorie	-	0/-	Alternatief Kort raakt het huidige cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol ensemble van schutsluis, Kolffgemaal, voormalig brugwachterswoning en voormalige stoomgemaal het meest, doordat het met weinig tussenruimte tussen het Kolffgemaal en brugwachterswoning wordt geplaatst. Dit geeft een hoger risico op ruimtelijke verwarring door een botsing van ingrepen van water, land en bebouwing. Het alternatief Lang heeft als voordeel dat dit ensemble intact blijft. Echter, de leesbaarheid van het nieuwe watersysteem is minder logisch, vanwege de afstand tussen Merwede en het boezemsysteem van de Overwaard. De leesbaarheid van het watersysteem is een belangrijke kernkwaliteit van de Alblasserwaard.
Gebruiksfuncties	16	Wonen/woonkwaliteit	-	0/-	Bij alternatief Lang is het effect op woonkwaliteit minder, als gevolg van grotere afstand tot een deel van de bebouwing.
Hinder	21	Hinder in de gebruiksfase	-	0/-	Bij alternatief Kort zal mogelijk meer hinder ervaren kunnen worden.
Duurzaamheid	23	Materialen, grondverzet, energieverbruik	0	-	Het alternatief Lang vergt meer materiaal en grondverzet, waardoor die minder duurzaam is dan alternatief Kort. Daarnaast kost het meer energie om het water door de lange persleidingen af te voeren.

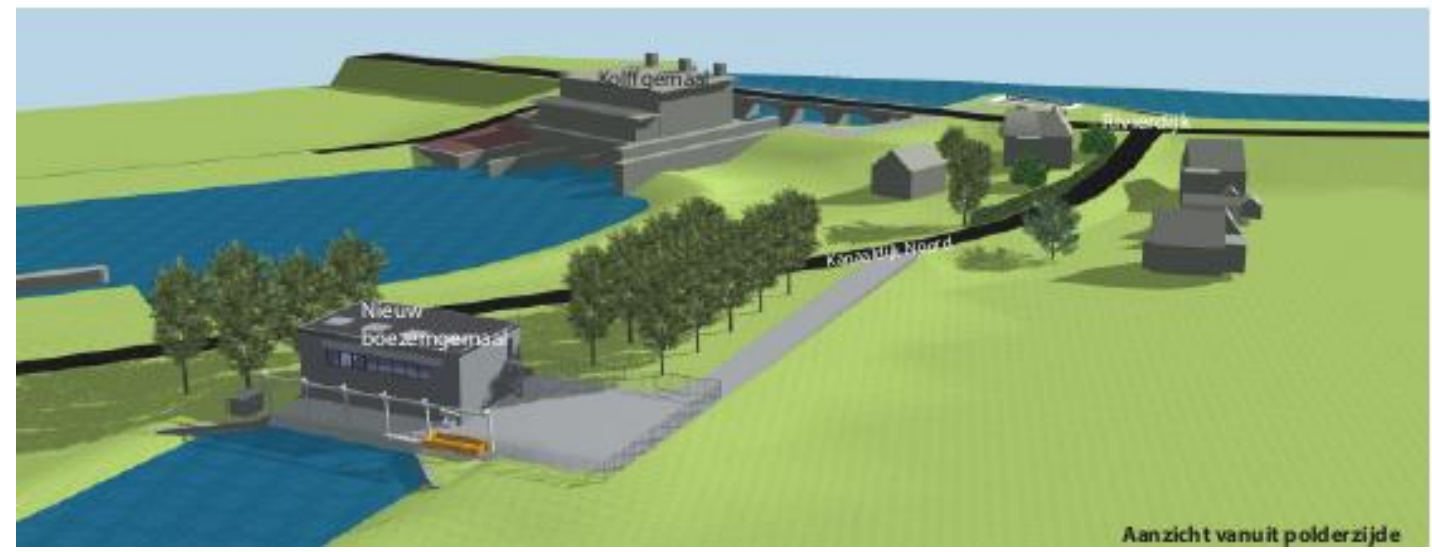
3 Beoordeling – Draagvlak en kosten

- Bewoners: begrip voor de maatregel, maar niet ten koste van mijn belang
- Overheden: Alternatief Lang is een meer passend alternatief dat recht doet aan het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle ensemble en het meest rekening houdt met de woonkwaliteit en de beperking van hinder voor een groot deel van de bewoners.
- Kosten

	Gemaal Kort	Gemaal Lang
Kosten (mln €)	33	35

3 Voorkeur voor gemaal Lang

- Behoud van de landschappelijke en ruimtelijke logica van het Kanaal van Steenenhoek en bijbehorend cultuurhistorisch ensemble van de monumenten Kolffgemaal, brugwachterswoning en voormalig stoomgemaal.
- Deze gemaallocatie ligt op enige afstand van een groot deel van de woningen, wat bijdraagt aan het behoud van de huidige woonkwaliteit en naar verwachting iets minder hinder in de gebruiksfase zal opleveren.

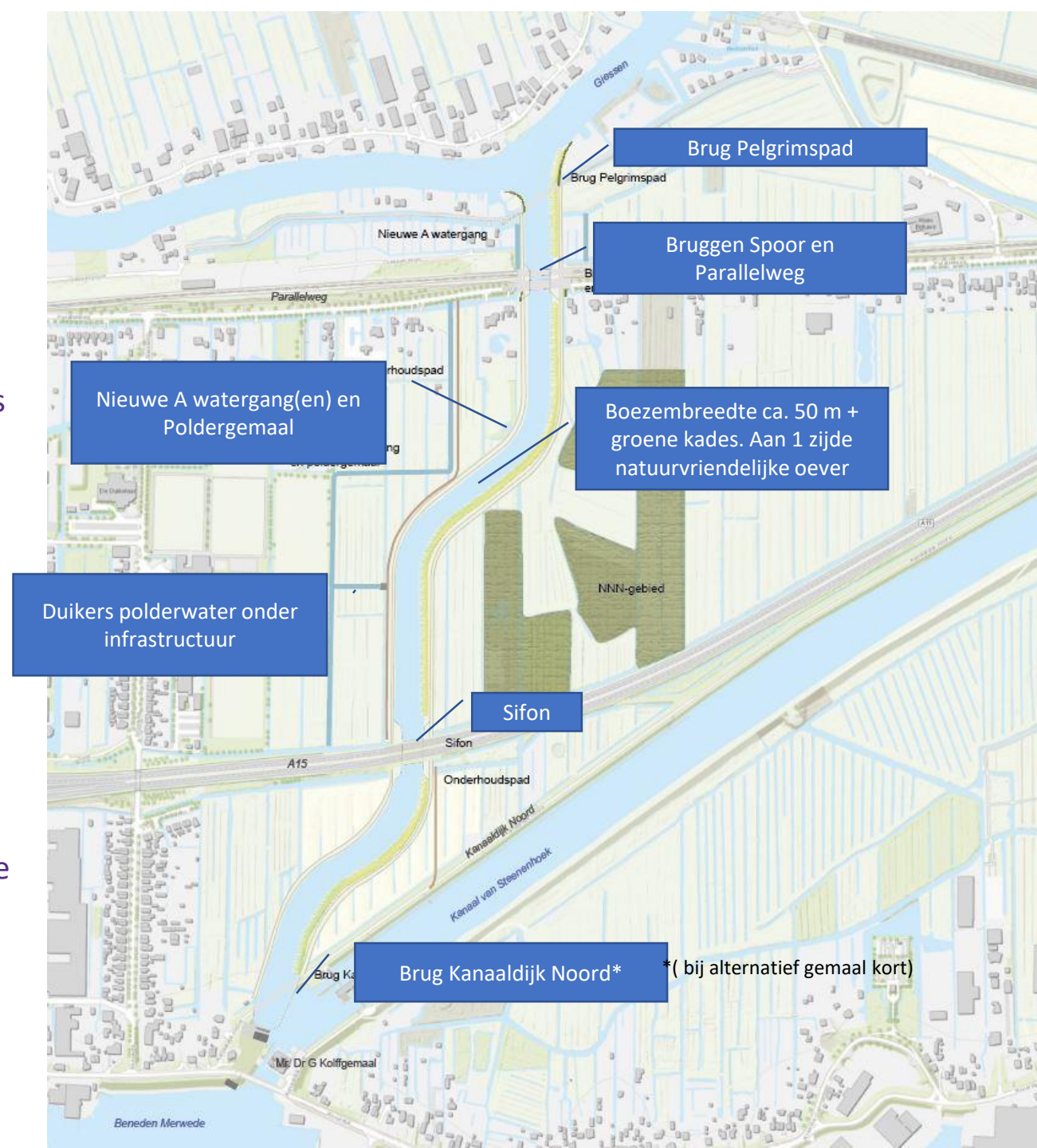

3 De alternatieven | boezem - algemeen

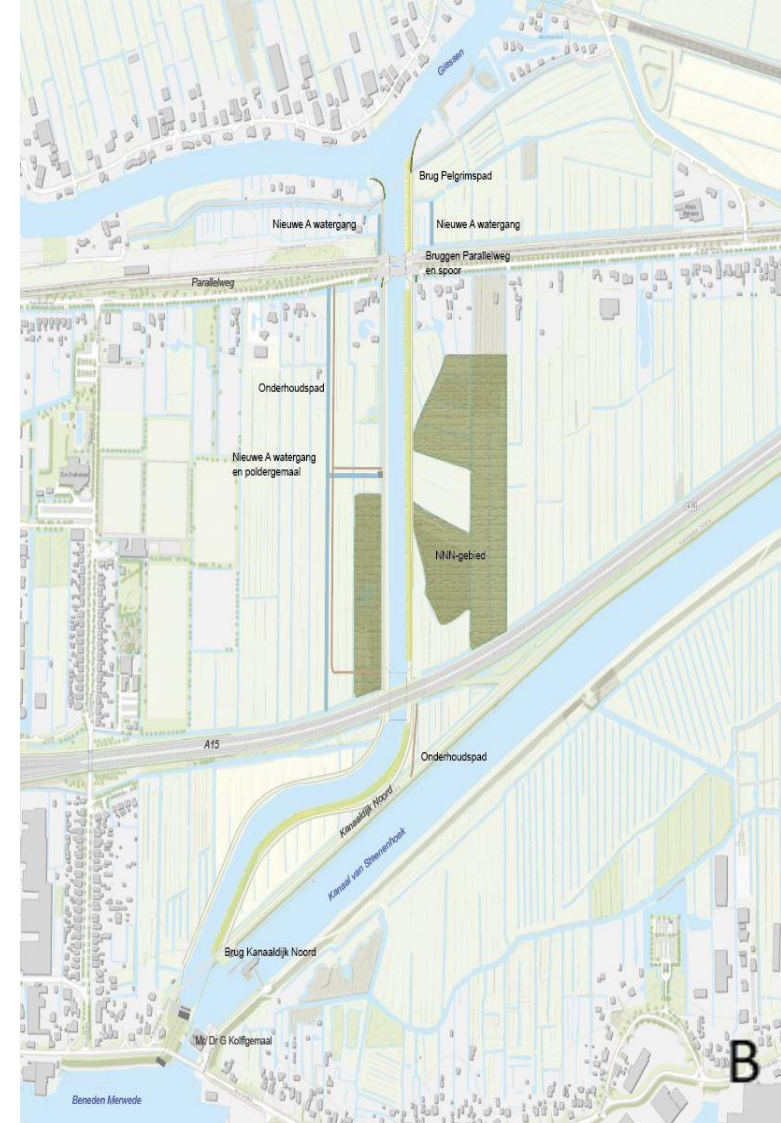
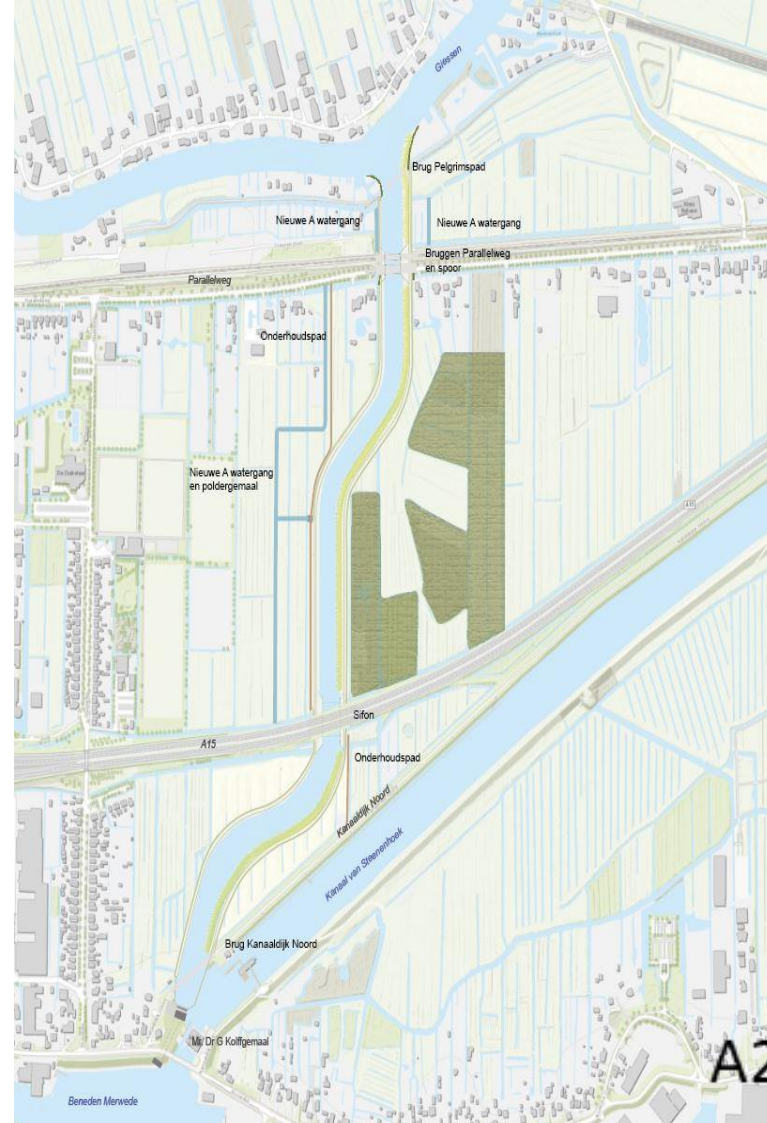
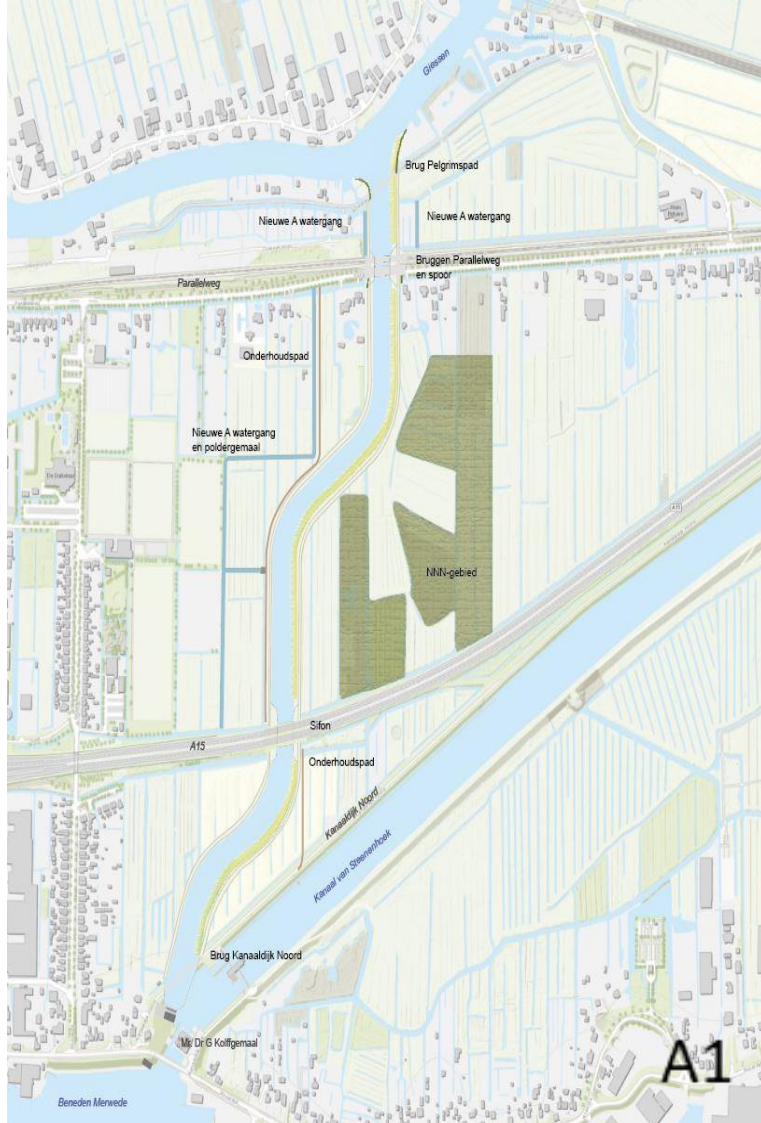
- Boezemkanaal ca. 50 m waterbreedte + aan weerszijden kades
- Kunstwerken ter hoogte van kruisende infrastructuur
- Ligging nieuw poldergemaal en bijbehorende watergangen t.b.v. stedelijk watersysteem en onderhoudspaden nog nader bepalen

Uitgangspunten:

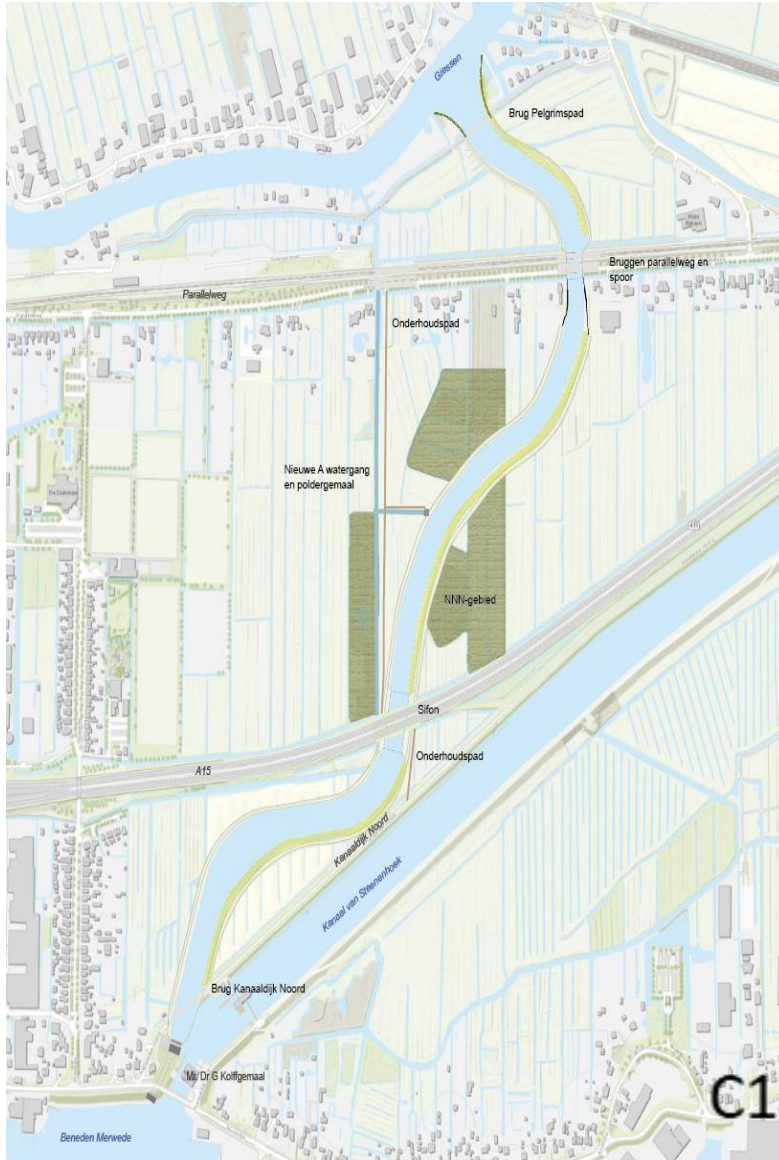
- Goed hydraulisch functioneren boezem en kunstwerken
- Twee ruimtes in lintbebouwing Parallelweg
- Ontwijken / beperken aantasting NNN-gebied (beleid provincie Zuid-Holland)
- Inpassing conform vastgestelde ruimtelijke inpassingsvisie

3 De alternatieven | boezem- tracé A1 & A2 en B

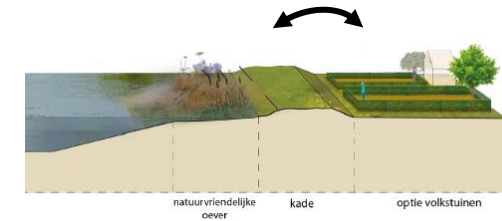

3 De alternatieven | boezem- tracé C1 & C2

3 Principedoorsnedes

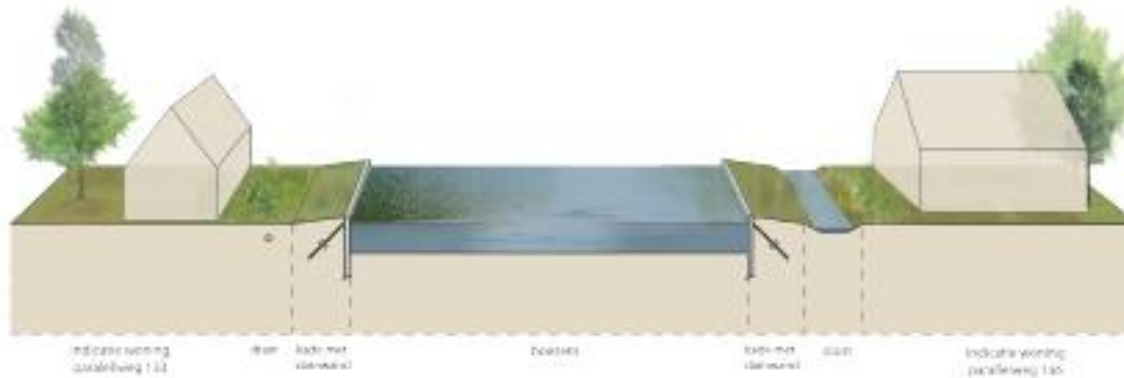
Principe doorsnede bij trace A/B ten noorden van het spoor incl. optie compensatie volkstuinen

Principe doorsnede bij trace A/B tussen Parallelweg 122-123

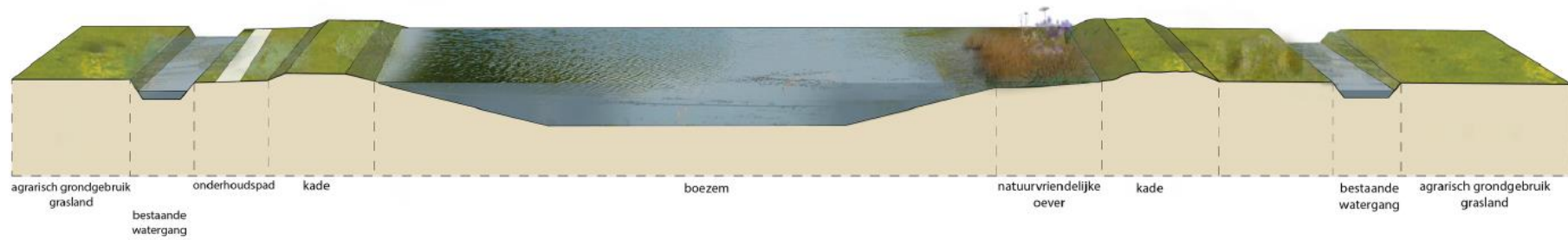

Principe doorsnede bij trace C tussen Parallelweg 133 - 136

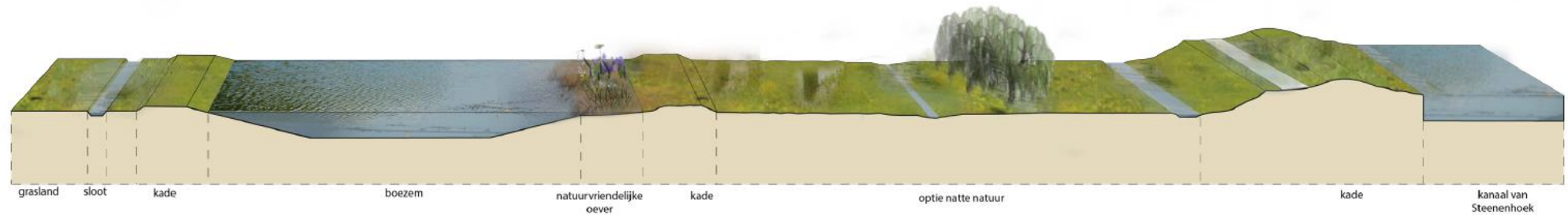

3 Principedoorsnedes

Principe doorsnede boezem in agrarisch gebied (tussen parallelweg en A15)

Principe doorsnede boezem nabij Kanaal van Steenenhoek

3 Samenvatting

Beoordeling - boezemtracés

Onderscheidende thema's en criteria

Thema's en criteria			A1	A2	B	C1	C2	Toelichting
Technische uitvoerbaarheid	1	Technisch risicoprofiel	-	-	--	--	-	Tracé B en tracé C1 hebben een fors groter technisch risicoprofiel, door de beperkte ruimte voor realisatie van de boezem en de sifon tussen de A15 en het Kanaal van Steenenhoek. Dit risico neemt nog toe doordat toekomstige ontwikkelingen, zoals de verbreding van de A15, de ruimte voor de aanleg en de objecten verder beperken.
	2	Beheer en onderhoud	0	0	0	0/-	0/-	De grotere lengte van C1 en C2 t.o.v. A1, A2 en B leidt tot meer onderhoud aan kades, baggeren, en onderhoud aan opbarstmaatregelen.
Natuur	3	NNN en houtopstanden	0	0	--	--	-	Tracés A1 en A2 raken geen NNN-gebied. Tracé C2 vernietigt een deel van het areaal NNN, maar het resterende deel blijft wel in samenhang. Tracé B en C1 vernietigen een deel van de aanwezige NNN-gebieden en tasten daarnaast ook de samenhang aan van het gebied als gevolg van de doorsnijding, waardoor deze slechter scoren dan C2.
Landschap en cultuurhistorie, Archeologie en Ruimtelijke kwaliteit	12	Landschap	-	-	-	--	--	Tracé C1 en C2 hebben een groter negatief effect op het landschap als gevolg van versnippering van de waardevolle landschappelijke eenheden van agrarisch- en natuurgebied met het risico op verrommeling als gevolg.
	13	Cultuurhistorie	0/-	0/-	-	-	-	Tracé B en C doorsnijden en tasten het natuurgebied met grienden als waardevol cultuurhistorische verkavelings- en beplantingsstructuur aan.
	15	Archeologie	-	-	-	--	--	De tracés C1 en C2 hebben grotere kans op beïnvloeding van hoge verwachtingswaarden aan het oppervlak dan de alternatieven A en B. Voor alle tracés geldt een zeker archeologisch risico.
	16	Ruimtelijke kwaliteit	+	+	+	-	-	Tracé A1, A2 en B hebben allen mogelijkheid voor ruimtelijke inpassing. Tracé C1 en C2 hebben minder goede mogelijkheden voor een goede ruimtelijke inpassing, als gevolg van doorsnijding van de gebieden zonder (nu nog) duidelijk programma voor het gebied. Dit kan tot verrommeling leiden. Tevens vormt het tracé een onduidelijker landschapsbeeld als 'nieuwe Giessen' wat minder bijdraagt aan een leesbaar watersysteem.
Gebruiksfuncties	17	Landbouw	-	-	0/-	-	--	Tracé B heeft het minst effect op ruimtegebruik en leidt tot minder versnippering, tracé C2 het meest.
Hinder	20	Hinder in realisatiefase	-	-	-	--	--	Voor alle tracés is hinder tijdens de realisatiefase te verwachten. Echter zijn de tracés C1 en C2 significant langer, waardoor er ook meer verkeersbewegingen zijn, die waarschijnlijk leiden tot hinder.
Duurzaamheid	23	Materialen/grond/ energieverbruik	0	0	0	-	-	Tracés A1, A2 en B zijn met het minste grondverzet, minst lange damwanden en kortere sifon het meest duurzaam op het gebied van materialen en grondverzet. Tracé C1 en C2 hebben t.o.v. die tracés langere damwanden en langere sifons. Tracé C2 is het minst duurzaam, i.v.m. het meeste grondverzet.
	24	RES	-	-	0/-	0/-	-	Alle tracés verkleinen het uitwerkingsgebied zon uit de RES, al is de RES volgend op de boezem. A1, A2 en C2 scoren iets negatiever voor mogelijkheden voor het uitwerkingsgebied zon.

3 Beoordeling – Draagvlak

- Bewoners: begrip voor de maatregel, maar niet ten koste van mijn belang.
- Gemeente HG: Ziet voordelen voor B: landschappelijke lijn en ruimte voor zonneveld en mogelijk kansen voor versterking van natuur. Heeft ook begrip voor de argumenten voor A om huidige natuur en landschap te behouden.
- Provincie Zuid-Holland: Voorkeur voor tracé A vanwege behoud natuurgebied en waardevol landschap. Initiatief voor het zonneveld vormt geen aanleiding om af te wijken van het beleid om deze waarden te behouden.
- Rijkswaterstaat: zo westelijk mogelijk tracé om zo min mogelijk in ruimte beperkt te worden, nu en in de toekomst.

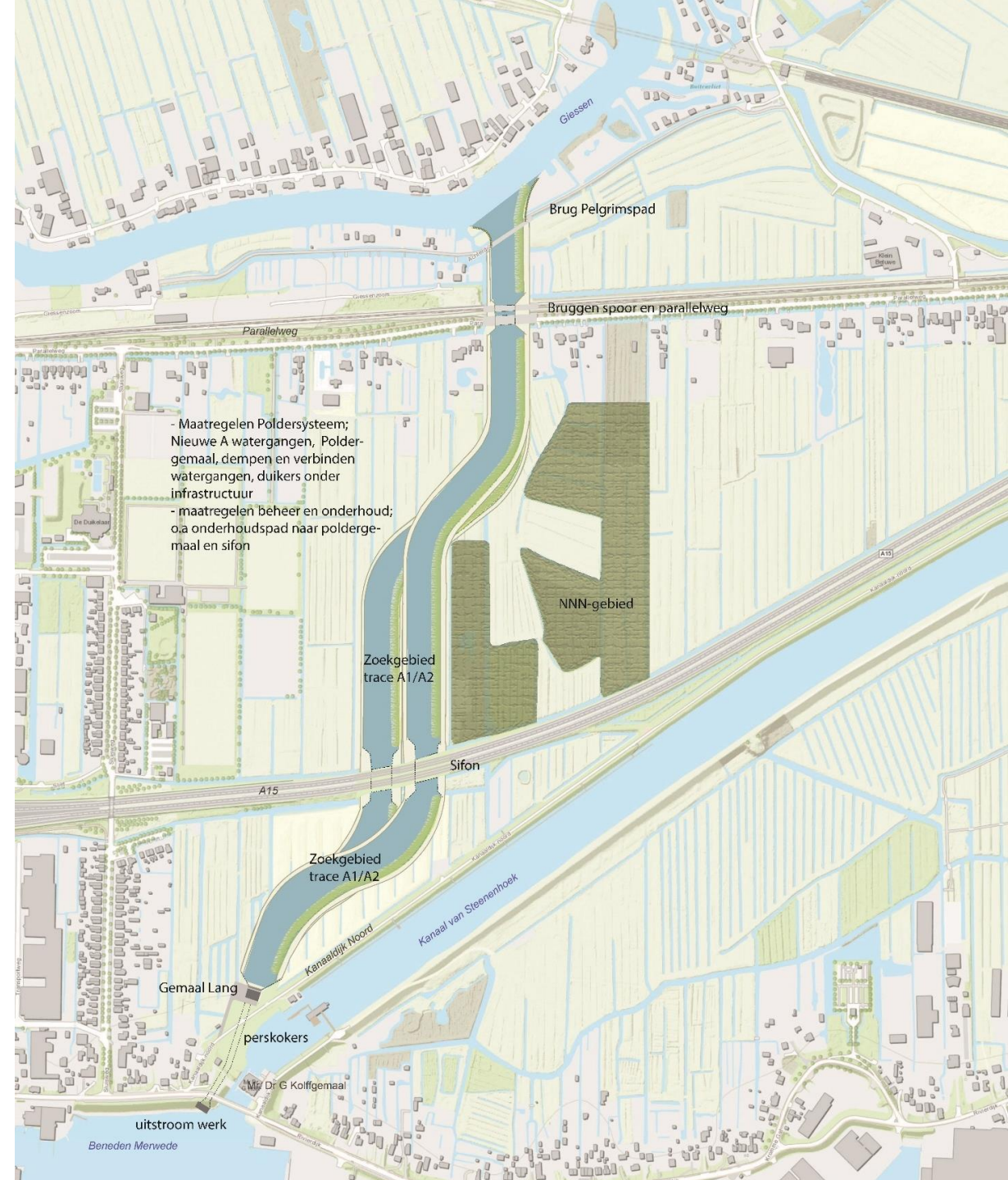
3 Beoordeling – Integrale Kostenraming

€ in mln.	Gemaal Kort	Gemaal Lang
Tracé A1/A2	89	91
Tracé B	92	94
Tracé C1/C2	96	98

3 Naar een VKA – keuze tracé A

- In tegenstelling tot de andere alternatieven laat deze het NNN-gebied (Natuurnetwerk Nederland) intact.
- Daarnaast kent tracé A de beste landschappelijke/cultuurhistorische inpassing.
- Als laatste krijgt dit alternatief de voorkeur vanwege de lagere kosten in combinatie met het lagere technisch risicoprofiel. Toekomstige ontwikkelingen, zoals een wijziging van de plannen van de verbreding van de A15, die de ruimte verder beperken voor (de aanleg van) de boezem en de sifon, kunnen leiden tot dure en onwenselijke maatregelen bij een keuze voor tracé B/C1 en in het uiterste geval tot ongeschiktheid van de locatie.

NB: exacte ligging tracé A wordt in de planuitwerkingsfase nader uitgewerkt, mede in het licht van zonneveld en bodemonderzoek

4. Ter inzage

De Nota VKA ligt digitaal ter inzage van 24 februari tot 7 april 2022. U kunt het document downloaden via onze website: wsrl.nl/a5h onder het kopje 'watersysteemmaatregelen' en vervolgens onder 'Nieuwsbrieven, schetsontwerpen en documenten'. Tot uiterlijk 7 april 2022 kunt u een zienswijze indienen. Dit kan per brief of digitaal. Vergeet daarbij niet "zienswijze Nota VKA – nieuw gemaal Hardinxveld" en uw naam en contactgegevens te vermelden:

Schriftelijke zienswijze aan: het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland
Waterschap Rivierenland, t.a.v. de heer A. Koopal, Postbus 599, 4000 AN Tiel.

Voor het indienen van een digitale inspraakreactie kunt u het geschikte formulier vinden op:
<https://www.waterschaprivierenland.nl/zienswijze-indienen>. Daarvoor moet u beschikken over een elektronische handtekening (DigiD voor particulieren en eHerkenning voor ondernemers).
Reacties per e-mail kunnen wij niet in behandeling nemen.

5. Het vervolg

Planuitwerkingsfase → Ontwerp-Projectbesluit Q1-2 2024:

- Gedetailleerd ontwerp kanaal, kades, poldersysteem, sifon A15, bruggen en boezemgemaal
- Landschappelijke inpassing
- Compenserende en mitigerende maatregelen
- Milieu Effect Rapport
- Vergunningen

Realisatie → 2025 - 2027

5. Het vervolg

Bodemonderzoek: Q2-Q4 2022

Ontwerpsessies en gesprekken per deelgebied in Q2 en Q3-4 2022

Q4 2022 ruimtelijke keuzes maken over o.a.:

- Recreatiegronden nabij Giessen
- Natuurvriendelijke oever
- Zonneveld
- Locatie poldergemaal, incl. toegang
- Invulling deelgebied zuid
-

Vragen?

Inpassing Zonneveld i.r.t. boezemtracé

Procesmatig:

- Uitwerkingsgebied ZON vanaf begin meegenomen in afweging Boezemtracé. Uitgangspunt hierbij: belang boezem (permanent) gaat vóór op belang uitwerkingsgebied (tijdelijk), zoals vastgelegd in:
 - RES Drechtsteden (juni 2021): uitwerkingsgebied moet rekening houden met impact van boezemkanaal
 - Ruimtelijke inpassingsvisie (sept 2021): RES bekrachtigd + alle tracés inpasbaar en maken ontwikkelingen niet onmogelijk.

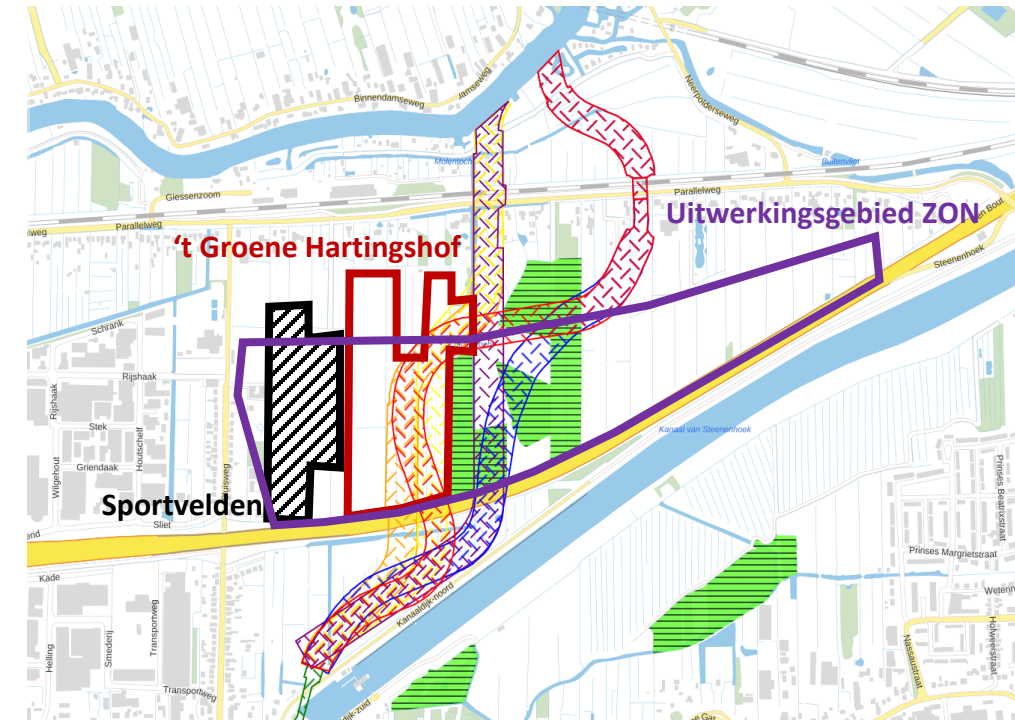
Beoordeling door provincie Z-H:

- NNN-beleid (nee-tenzij): er is een reëel alternatief (tracé A)
- RO-beleid zon: initiatief moet nog worden getoetst → Landelijke afwegingskaders voor locatiekeuze en inpassing van zonnevelden: ruimtelijke inpassing + natuur maximaal ontzien

Haalbaarheid initiatief vooralsnog onzeker (nog niet conform provinciale ruimtelijke inpassingseisen, financiering, draagvlak, en deels buiten uitwerkingsgebied ZON)

Onderzoeken optimalisaties (initiatief wordt gewaardeerd!):

- Beperkte optimalisatie tracé A (ten bate van initiatiefnemer)
- Grondverwerving restpercelen (waaronder ten zuiden van de A15)
- Aanvullen initiatief ten oosten NNN-gebied (mogelijkheid 2e initiatiefnemer)
- Mogelijke koppeling met nieuwe stroomvoorziening boezemgemaal

1 Opgave en scope

Naar een toekomstbestendig watersysteem:

Nieuwe indeling Alblasserwaard rond 2026;

- Boezembemaling Overwaard bij Hardinxveld
- Opening Middelkade en Afsluitmiddel Achterwaterschap samen met partiële peilherziening Achterwaterschap (VKA vastgesteld)

Afsluitmiddel Graafstroom, nieuw Poldergemaal Laag Blokland

Na 2035 aanvullende maatregelen (nader te bepalen)

